№ 255   13 დეკემბერი, ოთხშაბათი   1866—1878   13 დეკემბერი, ოთხშაბათი   № 255

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერგიევის ქუჩაზე, Ივ. ამირალოვის სახლში. № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერგიევის ქუჩაზე, Ივ. ამირალოვის სახლებში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба".

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათ

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: დიდი ასოებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციცეროთი—5 კაპ., პატარათი—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

მომავალს 1879 წელს გაზეთი

„დროება"

გამოვა მუდამ დღე და იმავე პროგრამმითა და მიმართულებით როგორც აქამდინ გამოდიოდა.

ხელის-მოწერა

თფილისში—მიიღება „დროების" რედაქციაში (სერგიევის ქუჩ.-ზე, Ივ. ამირალოვის სახლებში, № 8).

გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: *Въ Тифлисъ. Въ Редакцію газ. „Дроэба".*

აგენტების საშუალებით გაზეთის დაბარება შეიძლება მხოლოთ იმ პირობით, რომ ფული გაზეთის დაბარებისა-თანავე უნდა იყოს რედაქციაში გამოგზავნილი.

გაზეთის ფასი

მთელის წლისა	8 მან.
ნახევარის წლისა	5 „
სამის თვისა	3 „
ერთის თვისა	1 „

მხოლოთ ამ ვადებით შეიძლება გაზეთის დაბარება.

ხვედრი ფასი გაზეთისა დაბარებისა-თანავე უნდა იქმნეს გამოგზავნილი; უფულოთ გაზეთი არავის არ გაეგზავნება.

საქართველო

დღიური

*** მომავალს წელს თფილისში იქნება გამართული სამეურნეო გამოფენა. გამოფენილი იქნებიან მეურნეობის ნაწარმოები საგნები და აგრეთვე სხვა-და სხვა სამეურნეო იარაღები ჩვენებური და ევროპიული. ამ გამოფენისათვის, კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების შუამავლობით, მთავრობა გადასდებს 5,000 მანეთს.

გამოფენა დაიწყება მომავალი წლის ღვინობისთვის 15-ს და ათ დღეს გაგრძელდება. Ის იქნება გამართული თფილისის აკლიმატაციის ბაღში, მუშტაიდის გვერდით.

*** კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებაში უფ. ა. ზუბალოვმა წარუდგინა საზოგადოებას მოცვის ჩაი, რომელიც იმას ყვირილის უეზდის სოფ. მუხურას მოუკრებია თავის მამულში და რომელსაც, უფ. ზუბალოვის სიტყვით, თითქმის ისეთივე სუნი და გემო აქვს, როგორც ნამდვილ ჩინეთის ჩაის.

ჩვენ არ ვიცით—რა დასკვნა დაადგინა ამ ჩაიზედ ჩვენმა სამეურნეო საზოგადოებამ.

*** „თფილისის მოამბეში" მოყვანილია ძალიან საინტერესო სია იმის თაობაზედ—თუ ჩვენი ახლანდელი ქალაქის რჩევის ხმოვანები რამდენჯერ დასწრებიან რჩევის სხდომებზედ. ამ სიიდამ სჩანს, რომ გავლილი ოთხი წლის განმავალობაში ქალაქის რჩევას ჰქონია სულ—177 სხდომა, და ამ რიცხვიდამ ხმოვანი უფ. Ი. ა. ჩიტახოვი დასწრებია სულ 19-ჯერ, ანტ. ს. ყორღანოვი—18-ჯერ, Ივ. გ. ფრიდონოვი—19-ჯერ, კ. ნ. რეიტერი—41-ჯერ, Ივ. ად. ფორაქოვი—14-ჯერ და სხვ.

საზოგადოთ სიიდამ სჩანს, რომ ყველაზე უფრო ნაკლებათ ქალაქის რჩევის სხდომებზე დაიარებიან, და მაშასადამე ყველაზე უფრო ნაკლებად ზრუნავენ ქალაქის ინტერესებზედ, მდიდარი და შემძლებელი ხმოვანები.

მომავალ თათრულ გაზეთზედ

ამ ჩვენი კავკასიის ერთს ნაწილში სცხოვრებენ თათრები; მრავალნი ამათგანნი არიან სწავლით განათლებულნი, ბევრია ამათში სიმდიდრითაც გამოჩენილი. წერა-კითხვაც გავრცელებულია.

მაგრამ მდაბიო ხალხში კიდევ იმისთანა სიბნელე არის ჯერა, რომ ავი და კარგი ვერ განურჩევიათ. ამათი განსაკუთრებითი ხელობა, როგორც გვიჩვენებენ ადგილობრივი შემთხვევანი, არის შური, ჩხუბი, ცარცვა, კაცის-კვლა და სხვანი; რომელი ავაზაკობაც უნდა მოახდინოს თათარმა, იმას ეს არ მიაჩნია ცოდვათ. მაგალითად, მოკლა კაცი იმ განზრახვით, რომ ისარგებლოს მისის ქონებით,—ეს იმისთვის არაფერი: ის ისევ დაიარება გულ-გრილათ და კიდევ მზათ არის მოახდინოს ამ გვარივე ანუ უფრო შესაზარებელი საქმე, თუკი შემთხვევამ მისცა ნება, ანუ პირველი დანაშაულობა ვერ შეუტყო მთავრობამ.

რას უნდა მივაწეროთ ამგვარი მათი უბედურება და გონებითი სიბნელე? ამას გვიხსნის მირზა საიდ-ეფენდი, წევრი თფილისის მაჰმადიანთ სასულიერო მმართებლობისა, თავისს პროექტში, რომელიც წარადგინა ცენზურის კომიტეტში გაზეთის გამოცემის თაობაზედ თათრულს ენაზედ. აი ეს განმარტება სიტყვით-სიტყვამდე გადმოთარგმნილი:

„გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ კაცის დაბნელებული გონება გაიხსნება მხოლოდ მაშინ, როდესაც ის გაიცნობს ამ ქვეყანაში სხვა და სხვა ამბავს, ხალხის ჩვეულობას, ქცევას და ყოველ გვარს ახალის და ძველის დროების გამოგონილებას.

„ამას მიაღწევს კაცი მხოლოთ გაზეთების კითხვით, რომელიც, ჩვენდა-თათრების საუბედუროთ, არა ყოფილა გამოცემული ჩვენს ბუნების ენაზედ, მაშინ როდესაც სხვა სჯულის ხალხი თავისუფლად სარგებლობს გაზეთების კითხვით ყველანი თავიანთ ენაზედ. მაშა სადამე ისინი ყოველთვის ჩვენზედ დაწინაურებულნი იქმნებიან და არიან კიდეც, რადგანაც მათი გონება ეხლა საკმაოდ გახსნილია და გაეგებათ ავი და კარგა.

„განა მართლა ამათ სარწმუნოება აღელვებს? არა, უსწავლელობა და უმეცრება, რომელიც არის დამკვიდრებული იმათს დაბნელებულს გონებაში.

„ღმერთი ერთია!" სთქვა წინასწარმეტყველმა მაჰმადმა. „ღმერთი ერთია!" Იმეორებენ ყოველი სჯულის ხალხნი. მაშა სადამე სიყვარული და ერთმანეთის გაცნობა შეადგენს ჩვენს ბედნიერებას. აღმოსავლეთის მცხოვრებთაც ჰსურთ იმდენივე სიმართლე და განათლება, რაოდენიც დასავლეთის მცხოვრებთ.

„აი კიდევ ამ გარებოებამ განაღვიძა

ჩემს გულში წადილი გაზეთის გამოცემისა თათრულს ენაზედ კავკასიაში, რომელიც შეადგენს საკმაოდ ვრცელს ნაწილს რუსეთის იმპერიისას.

„რათ უნდა იყვნენ ეს თითრები აქამომდე სიბნელეში, მაშინ როდესაც გაზეთის გამოცემა აქამდისაც შეეძლოთ ბევრს მაჰმადიანთ რჩეულის პირებს, რომელთაც აძლევთ ამ ნებას სიმდიდრეც და სწავლაც. ჩემის აზრით, ამისა ალრულება შეადგენს ერთს სასარგებლოს და სამაგალითო საგანს და ექმნება დიდი გავლენა თათრების ხასიათის გამოცვლაზედ. ხალხი დღე-დღეულათ გამოვა სიბნელიდგან და თავის დროს მიაღწევს იქამდინ, რომელ ყოველს მაჰმადიანს შეეძლება თავის საკუთარის მსჯელობით განარჩიოს ავიდგან კარგი და დაადგეს უკანასკნელს. და რადგანაც დანიშნულება ჩემის გაზეთისა არის ხალხის განათლება, ამისათვის უნიშნავ მის შესაფერს სახელს: „ნ ა თ ე ლ ი“.

ამის შემდგომ მე მინდა გავაცნობო მკითხველი გაზეთის გამომცემელთან:

საიდ-ეფენდი არის 50 წლისა, აქვს წარმომადგენელი ახოვნება, რომლის პირველივე შეხედულება გვიმტკიცებს მის გონიერებას. კავკასიის მაჰმადიანებში ის ითვლება სწავლით განათლებულ კაცად. ამისი მეცადინეობა ხალხის განათლებისათვის არის გონივრული და დიდის სურვილით მოწადინებული. ამას გვიმტკიცებს ის გარემოება, რომ გაზეთის ფასი დანიშნა ძალიან მცირედი—ექვსი მანეთი და ამით ცდილობს, რომ ყოველს პირს მისცეს შეძლება გაზეთის გამოწერისა.

ვგონებ, ეს განზრახვა დიდიხნის ალძრული უნდა იყოს საიდ-ეფენდის გულში. მს დასკვნა გამომყავს იქიდგან, რომ ამან წინათვე შეამზადა თავისს საკუთარი ტიპოგრაფია და ლიტოგრაფია, სადაც უნდა იბეჭდებოდეს ეს ახალი გაზეთი.

ამ გვარივე მისი მეცადინეობა ხალხის განათლებაზედ სჩანს იქიდგანაც, რომ საიდ-ეფენდიმ თავის შემახიაში მყოფობის დროს გახსნა საკუთარის ხარჯით ასის შეგირდისათვის სასწავლებელი და კარგათაც წაიყვანა საქმე სწავლისა; მაგრამ ბოლოს, როდესაც ეს გადმოიყვანეს თფილისში ახალს თანამდებობაზედ, მაშინ იმ სასწავლებელმა დაიწია ძირს, რადგანაც რიგიანი ყურის-მგდებელი აღარავინ გამოჩნდა.

ამისი თფილისში გამოწვევა აგერ სამი წელიწადი გახდა. პირველის მოსვლის დროს ამან სრულებით არ იცოდა რუსული ენა; ეხლაკი შესანიშნავია, რომ ამ მოკლეს ხანში ისე შეისწავლა ეს ენა, რომ შეუძლიან იმუსაიფოს ხანგრძლივ საკმაოდ ძნელს საგნებზედ. ამას გარდა არ ვიცი საიდგან გაუზეპირებია ჩვენი სარწმუნოების სახარების და სხვა სამღრთო წერილის წიგნების შინაარსი.

ა. შ.

„დროების“ კორრესპონდენცია

მაჭახელა, 4 დეკემბერს. დღეს ერთი მაჭახელი კაცი შემოვიდა ჩემთან ოთახში, მიწა ხელით მიჩვენა (რომელიც ნიშნავს შენი ფეხთა მტვერი ვარო) და მითხრა, ბათუმიდან გიახლები, თქვენმა ხანუმმა სალამი მოგახსენა და ეს წიგნი მოგართვაო...

ძრიელ მომეწონა ამ კაცის შეხედულობა და ქცევა. ვკითხე, რა გვარი ხარმეთქი?

— ჩემი ძველი გვარი აბაშიძე იყო.

— რა ამბავია ბათუმში?

— არაფერი, ბატონო, მშვიდობაი.

— ამბობენ, ზემო-აჭარაში რაღაც უწესოება მოხდაო,—მართალია ეს?

— არა, ბატონო, ალლაი ბილაი სულ იალანჯია (სიცრუეა). კაცს რომ შვილი მოუკვდეს, გამწარებული მამა სანამ შვილის სიმწარეს მოიწყენებდეს, მანამ მისს სიტყვას ყური არ უნდა ათხოვო. ჩვენი საქმეც ისე: ოთხასი წელიწადი თათრების ხელში ვართ; სულით, გულით შეუერთდით, შეეჩვიეთ და უცებ მოვშორდით; სანამ შეგეჩვეოდით, მოგვიარეთ, ნუ დაგვაბეჩებთ, გვიხიზმათეთ (იზრუნეთ ჩვენთვის), ჩვენც გეხიზმათებით. . . . . .

ჩაიყო ჯიბეში ხელი და ჩვენი ქართული გაზეთი „დროება“ ამოიღო.

— ეს რათ გინდა, მამედ?

— ამას, ბატონო, ერთი ქალი კითხულობს ჩვენში და იმასთან მიმაქ.

— სხვა რა ამბავია ბათუმში?

— არაფერი... ამას წინეთ რვა აფიცარი დამთვრალიყვნენ; ღამე ზღვაში ნავით სიარული მოინდომეს, დამოქნის სალდათმა არ გაუშვა. რა მზე ჩავა, არავის უშვებენ ზღვაში, არა გაიტანონრაო.. სალდათმა დაუშალა და ის სალდათი იმოდენათ ჩააქციეს მუცელში ცემით, რომ ძლივს სულს ღაფავდა და აქამდი მოკვდებოდა. ჩვენი ბაირამის კვირას (26 ნოემბერს) ყაზახები და სალდათები დამთვრალიყვნენ, დაერივნენ თათრებს და ბერძნებს და ძრიელი ჩხუბი იყო: . . . . . ჰალახმა უშველოს დიდ ბატონის კამაროვის ვექილს მრისთავს, ის რომ არა, გლახათ წავიდოდა საქმე.

— მამედ, გუშინწინ ოსი რომ დაჩეხეს ბორჩხაში, არ იცი—ვინ დაჩეხა?

— დაუდ-ბეგ, ჩვენ მემლექთში (ქვეყანაში) ხომ არ ყოფილა; აქაური ფირალები (ავაზაკები) ისე შეაშინეს, ბურჯისტანში წავიდენ.

— მისწერეს ოზურგეთის ნაჩალნიკს და დაიჭირეს.

— კი, მარა იმათ ბილეთები აქვთ, აჭარაში აიღეს, აქაური კაცი გონჯაია:

მწერლობა

სიყვარული, შედგენილი ანთიმოზ ჯუღელისაგან. თფილისი 1878.

ლექსები, თხზ. ივანე კერესელიძისა. დაწერილი 1854—1876 წ. გამოცემული ექვთიმე ხელაძისაგან. თფილისი 1878.

არა მგონია საჭირო იყოს ამ წიგნების გარჩევით მკითხველს თავი მოვაბეზრო; ან რა ითქმის ა რ ა რ ა ი მ ე ზ ე? ამაო იქნება ამ ნაწერში კაცმა პოეზია ეძებოს, სადაც უმსგავსობის და უნიჭობის გარდა არა მოიპოება-რა. სხვა არა იყოს რა, დიდი შეურაცხყოფის მიყენებაა მწერლებისგნით ამგვარ ნაჯღაბნის მირთმევა ქართულს საზოგადოებისთვის, რომელიც შ. რუსთაველის, ალ. ჭავჭავაძის და გრ. ორბელიანის პოეზიით არის აღზდილი.

ჩვენმა უკვდავმა პოეტმა მართლადაც სთქვა, რომ „შაირობა სიბრძნისაა ერთი დარგი“. და სიბრძნე ყველას არა აქვს, ვისაც ტაეპების წერა შეუძლიან. გარდა ტკბილის ხმის მღერისა, პოეტს სხვა უმაღლესი და უაღრესი თანამდებობა აქვს—ხალხის წინამძღოლობა და მოძღვრობა. ის არის ჩვენი საიდუმლო აზრის გამომთქმელი და ჩვენი გულის სევდის თანაგრძნობელი. პოეტმა უნდა გაახორციელოს და ჩაუდგას სული იმ გულის თქმასა, რომელიც ჩვენში დუღს და არა აქვს არც საგანი, არც გზა და კვალი. პოეტი ის ალის სვეტია, რომელიც გვიხსნის უდაბნოდამ და მიგვიყვანს აღთქმის ქვეყანაში. პოეტმა იცის ჩვენი გული და ჩვენი ცოდვანი, ის გამოაშკარებს ჩვენს ცდომასა, დაფარულს ბიწიერებას, დასჯის გარყვნილს გულსა და თვით უფრო იტანჯება, ვინემც დასჯილი გული. პოეტის სიტყვას, ზეცით შთაბერილსა, იგივე ძალა აქვს, ვით წინასწარმეტყველისას...

ვისაც ყველა ეს არა სჭარს, ნუ აიღებს ჩანგსა და თუ მოიხმობს იმ ძლიერსა, რომელმაც „ზეგარდმო არსნი სულითა ჰყვანა ზეცით მონაბერითა“; მაგათთვის ზეცა სდუმდება და კაცის გული დაჰხშულია.

მაგრამ, ნუ თუ აღარა გვყავს ჩვენ ნამდვილი პოეტი, რომ უნიჭობას დარჩენოდეს ბურთი და მოედანი?

რათ დასდუმდნენ ჩვენი უკეთესნი პოეტნი? ნუ თუ, ეშინიანთ ჩვენი გულგრილობისა? სად არი ის გული, რომელსაც მათი სიტყვა მოხვედროდეს და არ მოხიბლულ იყოს? ნუ თუ აღარა გვაქვს სულის კვეთება, აღარ ვიტანჯებით, აღარა გვაქვს სიმართლის წყურვილი, აღარ გვიცემს ქართვლის გული და მივეცენით სამუდამოთ კმაყოფილებას?

მაშ ჩაიხედონ ჩვენმა პოეტებმა ქართვლის გულში და გამოაშკარონ ის დაფარული, მიუწვდომელი სურვილი, რომელიც სტანჯავს მას და ვერ გამოუთქმია.

აბა ბულბულმა ენა ამოიდგას, და ვნახოთ მაშინ თუ კაჭკაჭმა ხმა არ ჩაიწყვიტოს!...

ა.

თავის სახელზე დააწერინებს და სხვას მიცემს, ნაჭერს (ფულს, ქრთამს) გამოართმევს...

მე ვიცი ვინც მოკლა ის ოსი... იმან, ვისაც შვილი მოკლული ყავს ომში... სანამ დაწყნარდეს, დამშვიდეს ქვეყანა, ნუ დადიან თითო-თითო. მოდის ერთი ოსი ან რუსი და მოიმღერის. ამ დროს მოდის ერთი გონჯი კაცი, ფიქრობს: ჩემი შვილი ან ძმა რა დელიყანი (ვაჟკაცი) იყო, მომიკლეს გიაურებმა.. შევხედოთ, ამ დროს მოესმის სიმღერა: „პაი, პაი, ასე იმღეროდა ჩხუბში რომ მოკლეს ჩემი ძმა!“ ზადილებს თოფს და კრავს.. თუ გინდა აგი არ მოხთეს ორ-ორმა იარონ, სანამ აქაურობა დაწყნარდეს... ხან სულ ტყუილია: ამას წინეთ გრიგოლ ბატონთან ერთი გურული მიიჭრა: ეს-ეს არის შუა ქალაქში დამხვთა თათარი და ფიშტო მკრა ცხვირ-პირშიო! ბატონმა უთხრა: ბიჭო, ტყვია რა იქნაო?.. შეიქნა ერთი ოლიოქოთი...

თურმე რა იყო: ტყვიას ილებდა, წამალს გამოვყრიო, ჩიტისთვის უნდოდა და ამ დროს წამალმა იფეთქა, ცხვირ-პირში შეაყარა! და თათარმა დამკოდაო!.. დაუდ-ბეგ, დაუდ-ბეგ, ჩვენი საქმე ჩეთინია (ძნელია)...

ამ ნაირათ გავათავეთ ჩვენი ბაასი...

თ. დ. წ.

უცხო ქვეყნები

ინგლისი და ავღანი

გაზეთს „პრესში“ დაბეჭდილია ლონდონიდამ მიღებული ტელეგრამმა, რომელიც ამბობს, რომ ავღანის ემირმა სთხოვა რუსეთს მორიგების თაობაზედ იშუამავლოს ინგლისთან. ამბობენ, რომ რუსეთს უკისრნია ეს მოვალეობა.

ოსმალეთი

„ჰავასის სააგენტო“ გვაცნობებს, რომ ტყუილია ის ხმა, ვითომც ინგლისსა და ოსმალეთს მოლაპარაკება აქვთ კიდევ ერთმანეთშიო. მართალია, ამბობს ეს გაზეთი, ინგლისსა და ოსმალეთს შუა ამ ჟამად ხშირი დიპლომატიური მიწერ-მოწერა არისო, მაგრამ ეს მიწერ-მოწერა იმ რეფორმების პროექტს შეეხებაო, რომელიც ინგლისმა წარუდგინა ოსმალეთს მცირე აზიაში და სხვა პროვინციებში შემოსაღებათაო.

— ამბობენ, გარდაწყვეტილია, რომ, როცა რუსის ჯარებს აღმოსავლეთ რუმელიაში ყოფნის ვადა გაუთავდებათ და შინ დაბრუნდებიან, მაშინ გერმანიის, ინგლისის, ავსტრიისა და იტალიის ჯარები—სულ 15,000 კაცი—ჩადგებიან რუმელიაში ადგილობრივი ქრისტიანების დასაცველად, თუ ვინიცობაა მაჰმადიანებმა შეწუხება დაუწყეს ამათ.

— სტამბოლიდამ იწერებიან, რომ მთელს ოსმალეთში და განსაკუთრებით თვითონ სტამბოლში ძალიან აღელვებული არის ხალხიო იმის გამო, რომ პოლიციამ აღმოაჩინა შეთქმულობა, რომლის მონაწილეთაც ახლანდელი ხონთქრის გადაყენება უნდოდათ თურმე ტახტიდამ და იმის მაგიერად ნახონთქრალის მურადის ხელ-ახლად გამეფება. როგორც წინათაც იყო ჩვენს გაზეთში ნათქვამი, ამ გარემოების გამო, რამდენიმე წარჩინებული პირი არის ოსტალითიდამ განდევნილი, ბევრი დაუტუსაღებიათ და ახლაც ბევრს ატუსაღებენ თურმე. თვითონ ხონთქარი, ამბობენ, ძალიან შეშინებული არისო, თავის სასახლისათვის ყარაულების მომატება უბრძანებია და აგრეთვე განკარგულება მოუხდენია, რომ მურადსაც მოუმატონ ყარაულები, რომ არ გააპარონ.

შვეიცარია

შვეიცარიის საკავშირო კრებამ, რომელსაც სულ 117 დეპუტატი შეადგენდა, 30 ნოემბერს ამოარჩია 5 წევრი საკავშირო რჩევისა. რომელთაგან უფ. ჰამმერი დანიშნულია შვეიცარიის კავშირის (რესპუბლიკის) პრეზიდენტად და დანარჩენი ოთხი: შელტი, შერერ, დროზ და შენკ რჩევის წევრებად.

რუსეთი

პეტერბურღიდამ

(„დროების“ კორრესპონდენცია) 30 ნოემბერს.

გუშინ პეტერბურღში ორი შესანიშნავი შემთხვევა იყო.

შუადღისას შეიყარნენ მედიკო-ხირურგიის აკადემიის, უნივერსიტეტის და სხვა უმაღლესის სასწავლებლების სტუდენტები (რიცხვით 200) დ. მ. ალექსანდრე ალექსანდრეს ძის სასახლის წინ და მიართვეს გრადონაჩალნიკს პეტიცია (თხოვნა), რომელშიაც სთხოვდნენ, რომ ეხლანდელ სტუდენტების მდგომარეობას ყური ათხოვონ. . . . თან სთხოვდნენ, რომ ხარკოვის სტუდენტებს შეუმსუბუქონ გაჭირებული მდგომარეობა. . . .

ეს თხოვნა ამათ მიართვეს ხარკოვის სტუდენტების თხოვნით, რომელთაც მოეწერათ, რომ თქვენ უფრო გაქვსთ შემთხვევა უმაღლეს მთავრობის ნახვისაო, დაგვეხმარეთ, აცნობეთ თქვენი და ჩვენი გაჭირებული მდგომარეობაო. . . .

მეორე შესანიშნავი შემთხვევა: ტეხნოლოგის სასწავლებელმა (ინსტიტუტმა) იდღესასწაულა თავისი 50 წლის შესრულება. სადილზე მიწვეული ჰყავდათ ას კაცზე მეტი; წარჩინებულ სტუმრებ შორის ფინანსის მინისტრიც იყო, რომელმანც სიტყვა წარმოსთქვა და ეს სიტყვა მიმართა განსაკუთრებით ამ ტეხნოლოგებს, რომელნიც ეხლა პრაქტიკულ გზაზე დგანან.

ამ სადილზე ორი ვილაც საეჭვო პირნი ერივნენ; უნდოდათ სტუდენტებს შეეტყოთ—ვინ იყვნენ ან ვისი მოწვეულნი ესენი, მაგრამ ვერ მოახერხეს. ეს დაუპატიჟებელი სტუმრებიც მიხვდნენ, რომ მათი იქ ყოფნა აღელვებს სტუმრებს, გამოპარვა დააპირეს; გამოეკიდნენ სტუდენტები; ამათ თავი შეიფარეს შვეიცარის ოთახში; სტუდენტებმა რომ დაიწყეს ოთახის გამოტეხა, გადახტნენ აკოშკიდგან და თავს-უშველეს.

ამ დღესასწაულის დღეს პეტერბურლი ორათ იყო გაპობილი: რაც ნევაზე ხიდებია, მოშლილები იყო და სიარული არ შეიძლებოდა. ეს მისთვის უფრო იყო, რომ გაღმა ხალხი არ მოსწოლოდნენ და ძრიელ არ შეეწუხებინათ.. ამას გარდა ტეხნოლოგის ინსტიტუტი, სადაც უქმობდნენ, ჟანდარმებით და ყაზახებით შემორტყმული იყო. ერთის სიტყვით, დიდის პატივის-ცემით გადაახდევინეს დღესასწაული.

2 დეკემბერს.

წუხელ დიდი სატანცაო საღამო ჰქონდათ ტეხნოლოგებს თავიანთ საწყალ სტუდენტების სასარგებლოდ. მე ჯერ ესეთი არა მინახავს-რა და ასე ჩემ გულს ჯერ არ უსიამოვნებია, როგორც წუხელ.

ეს დღესასწაული იყო საკეთილშობილო კლუბის ზალაში. რა ხარისხის და მილეთის ხალხი გინდა, იქ იყო, მოყოლებული ღენერლებიდგან იუნკრებამდის, ბანკირებიდგან პრიკაშჩიკამდის, პროფესორებიდგან გიმნაზისტამდის, იაპონელებიდგან კავკასიელებამდის, არისტოკრატკებიდგან ნიღილისტკებამდის, გულ პატიოსან წმიდა პირებიდგან იუდებამდის. ერთი სიტყვით, აჭრელებული ხარისხისა, აჭრელებული გულისა, აჭრელებული სვინიდისის და პატიოსნებისა, აჭრელებული სახისა და აჭრელებულ ტანისამოსის ხალხი ირეოდა. პირველ დიდ ზალის ბოლოს იკროდა სატანცაოთ მუზიკა და ქალ-კაცი ტრიალობდნენ მუზიკის ხმაზე. ზალიდგან მარჯვენა ოთახებში წრე-წრეთ ისხდნენ ერთმანეთში ნაცნობები და ბაასობდნენ. ზალიდგან მარცხენა ოთახები იყო შესანიშნავი, მეტადრე ერთი, რომელსაც ერქვა „ჩასაკდომი ოთახი“ (Мертвецкая комнатка); ვისაც სმა უნდოდა, კვდარსავით დათრობა და თავისუფლათ ყოფნა და ლაპარაკი, ამ ოთახში შევიდოდა ხოლმე და არავინ არას უშლიდა. ღმერთო, რა აყალმაყალი და ამბავი იყო! ამნაირ ყაყანს ჯოჯოხეთში კი არა დედაკაცების საზოგადო აბანოშიაც არ გაიგებთ. სად მღეროდნენ, სად ერთმანერთს მხარზე ადგებოდნენ და ბოთლით ხელში რაც გულში ჰქონდათ, სიტყვას წარმოთქვამდნენ ხოლმე. ერთი სიტყვით სრული თავისუფლობა იყო. ვერ წარმოიდგენთ, რა სიხარული ჰქონდათ, როცა საყვარელი პროფესორი შევიდოდა! აწევდნენ და ხელით ატარებდნენ, ეხვეოდნენ, ჰკოცნიდნენ და არ იცოდნენ კიდევ რით გამოეთქვათ თავიანთი სიყვარული და პატივის-ცემა მათთვის. მაგრამ რომელი სტუმარიც არ მოსწონდათ, თუ იქ შევიდოდა, ვაი იმის დღეს! ერთი პოლიციის პირი შევიდა, ისე საყურებლად იმ წამსვე საიდგან არ იყო გაჩნდა საშინელი სივიწროვე, მიაწვნენ აქედგან, იქიდგან ამ პოლიციის პირსა ისე, რომ გვერდები კინალამ ჩაუდრიკეს და გულშეწუხებული ძლივს გამოვარდა; უპატიურობა კი არა მიუყენებიათ-რა.

ფული, როგორც შევიტყე, 4000—5000 მანეთამდის შეგროვდა. ამ სალამოდგან ღარიბ სტუდენტების სასარგებლოდ.

სტ. მ—ლი

ტელეგრამები

პეტერბურღის ბირჟა, 12 დეკემბერს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბილეთები: მან. კაპ.
პირველი გამოცემის — —96—50
მეორე— — — — — —94—75
მესამესი — — — — 94—62
მეოთხესი — — — — 94—50
აღმოსავლეთის პირ. — 91—37
აღმოსავლეთის მეორე— 91—37
ოქრო, 1/2 იმპერიალი — 8—53
ტფილ. თავად-აზნ. ბანკის
გირაოს ფურცელი— — „— „
შინაგანი 5% სესხის ბილეთები:
მან. კაპ.
პირველი სესხი — — 237—5
მეორე სესხის — — — 237—55
1 მანეთი ღირს:
ლონდონი — — 23—12 პენსი
ამსტერდამი— —116—50 ცენტი
ბერლინი— — —196—25 პფენიგი
პარიჟი — — —241—75 სანტიმი
კავკასიის კეროსინი—„— „ —

განცხადებანი

დამარხვა

ვისაც ჰსურს თავიანთ მიცვალებულის გასვენების დროს ჰყავდეს მუზიკა იაფ ფასად, შეუძლია მიმართოს ჩეხსლავიანურ ორკესტრის დირექტორს უფ. მატუშეკს, რომელიც ცხოვრებს მუხრანსკის ქუჩაზედ, სახლის № 27.

(3—2)

1879 წელს გაზეთი

ბაქოს ცნობანი

(БАКИНСКІЯ ИЗВѢСТІЯ)

გამოვა ბაქოში ისე, როგორც წინა წლებში გამოდიოდა.

ღირება წელიწადში, ბაქოში, მიტანით—5 მან; ნახევარ წლით—3 მან., სამთვით—1 მან. 75 კ., თვეში —75 კ. გაგზავნით ყველა ქალაქებში—6 მან., 1/2 წლის—3 მან. 50 კაპ., სამი თვით —2 მან., თვეში—90 კაპ.

ხელის-მოწერა მიიღება ბაქოში, დადაშევის სახლში, მილუტინის ქუჩაზედ და ბაქოს ურთიერთ კრედიტის ბანკში.

ბაქოს გარეთ მცხოვრებნი ამ ადრესით დაიბარებენ გაზეთს: Въ Баку, въ редакцію „Бакинскихъ Извѣстій.“

(3—2)

ტფილისის ქალაქის რჩევის (დუმის) გარდაწყვეტილების ძალით, რომელიც დადგენილი იყო ნოემბრის 16-ს ამომრჩევითი კრებები მომავალი ოთხი წლისათვის, რჩევისათვის ხმოსანთა (გლასნების) ამოსარჩევლად, იქნება შემდეგ რიცხვებში:

პირველი რაზრიადის ამომრჩევლები შეიკრიბებიან 12 ქრისტეშობისთვეს ქალაქის გამგეობის (უპრავის) ზალაში, ალაბაზოვის სახლებში, სერგიევის ქუჩაზე. სხდომა დაიწყება დილის 10 საათზედ.

მეორე რაზრიადის ამომრჩევლები უნდა შეიკრიბნენ 15 ქრისტეშობისთვეს ტფილისის საბრანიის (კლუბის) ზალაში, თ. მუხრან-ბატონის სახლებში, გოლოვინის პროსპექტზე. სხდომა დაიწყება სწორედ დილის 10 საათზე.

მესამე რაზრიადის ამომრჩევლები უნდა შეიკრიბნენ 18 ქრისტეშობისთვეს ზემოხსენებულისავე თ. მუხრან-ბატონის სახლის ზალაში. სხდომა დაიწყება აგრეთვე სწორედ დილის 10 საათზე.

ტფილისის ქალაქის გამგეობა აცხადებს რა ამას საყოველთაო საცნობელად მოიწვევს უფალთ ამომრჩეველთა: I რაზრიადისას—12 ქრისტეშობისთვეს, მე-II რაზრიადის—15 ქრისტეშობისთვეს და მე-III რაზრიადის—18 ქრისტეშობისთვეს, რათა მობრძანდნენ კრებებზე დანიშნულ ადგილას და დანიშნულ საათს.

ვისაც ამომრჩეველთ სიის მიღება სურს, შეუძლიან მობრძანდეს ქალაქის გამგეობაში და მიიღოს იქიდამ ეს სია ყოველ დღე გარდა კვირა და უქმ დღეებისა დილის 10 საათიდამ ვიდრე ნაშუადღევის 2 საათამდინ.

(6—6)

ყოველ-დღიური პოლიტიკური და ლიტერატურული რუსული გაზეთი.

მიმოხილვა

(ОБЗОРЪ)

გამოიცემა ტფილისში 1879 წელსაც ამავე პროგრამმითა, მიმართულებით, ამავე ვადებში და ამავე სიგრძით, როგორც 1878 წელს გამოდიოდა.

ხელ-მოსაწერი ფასი, გაგზავნით და მიტანით: წელიწადში—15 მან., ნახევარ წლის—8 მან., სამი თვის—4 მან. 25 კ. და ერთის თვით—1 მან. 50 კაპ. მსურველს შეუძლიან ხუთ-ხუთი მანეთი შემოიტანოს პირველს იანვარს აპრილსა და აგვისტოს.

ხელის-მოწერა მიიღება გაზეთის კანტორაში ქ. ტფილისში, გოლოვინის პროსპექტზე, სახლს № 7. ქალაქს გარეშე მცხოვრებნი ადრესით დაიბარებენ გაზეთს: Въ г. Тифлисъ, въ Редакцію газеты „Обзоръ“.

რედაქტორი ნ. ნიკოლაძე.

რკ. გზა.	დილ.		საღამ.		II კ.		III კ.	
ტფილისი	9	21	5	18	მ.	კაპ.	მ.	კაპ.
მცხეთა	10	11	6	27	-	68	-	38
გორი	11	58	9	43	2	40	1	33
ხაშური	1	29	11	57	3	92	2	18
სურამი	1	44			4	42	2	46
ყვირილა	5	49			5	81	3	23
რიონი	6	57			6	75	3	75
სამტრედია	7	51			7	73	4	29
ახალ-სენაკი	8	43			8	57	4	76
ფოთი	9	50			9	75	5	42
ფოთი	9	3						
ახალ-სენაკი	10	14			1	18	-	6
სამტრედია	11	5			2	6	1	14
რიონი	12	13			3		1	69
ყვირილა	1	18	ღამ.		3	96	2	21
სურამი	5	12	1	10	5	33	2	96
ხაშური	5	39	1	37	5	84	3	24
გორი	7	5	4	8	7	36	4	9
მცხეთა	8	50	6	59	9	8	5	4
ტფილისი	9	31	7	56	9	75	5	42

ტელეგრაფი	მან	კაპ.
ოცი სიტყვა ტფილისიდამ:		
კავკასიის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში	—	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	—
პეტერბურღს, ვარშავას	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში	3	50
ინგლისში	3	75

ფოჩტა

ა) ტფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: ტფილისისა და ფოთის კენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ
ლია წიგნის	4
დ.ბეჭდილის (ხამი მისხალი)	8

მაზანდა	მან	კაპ
ტფილისი, 9 დეკემბერს.		
ფქვ. თეთ. განჯისა, ფთ.	1	80
ფქვილი წითელი	1	60
ქერი ფუთი	1	30
ბამბა ერევნისა, ფუთი	7	20
—ამერიკისა, ფუთი	8	—
გაპენტილი ბამბა ფუთი	10	—
მატყლი თუშური ფუთი	7	50
—თარაქამისა ფუთი	4	80
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	—
ქონი, ფუთი	5	80
ქონის სანთელი ფუთი	7	—
სტეარინის სანთელი, ფთ.	12	40
ხორცი ძროხისა, ლიტ.	—	90
—ცხვრისა, ლიტრა	—	90
სპირტი ვედრო	4	80
შაქარი, ბროც. ფუთი	7	50
—ფხვნილი ფუთი	6	40
ყავა გრგვალი, გირვ.	—	70
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი	12	80
თამბაქო, საშუალო ფთ.	6	80

ტფილისის სამკურნალო.

ერევნის მოედანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველს დღე დილის 9 საათიდამ 1-მდინ.

ორშაბათს: ვერმიშევი და ბარალევიჩი—შინაგ. ავათ., ქიურჩარიანც—საჯარო ექიმი და საშვილოს ოპერაციები.

სამშაბათს: ვერმიშევი—შინაგ. ა. ბ ხუტოვი—საბებიო და ბავშვის, პეუნოვი—თვალის.

ოთხშაბათი: ვერმიშევი შინაგანი.

ხუთშაბათს: ვერმიშევი—შინაგ., ქიურჩარიანცი—სიფილიტიკური და საშარდე ორგანების.

პარასკევს: ვერმიშ ვი-შინაგ., ა. ბახუტოვი—საბებიო ქალისა და ბავშვების.

შაბათს: ვერმიშევი შინაგ., და პეუნოვი—თვალისა.

Дозволено цензурою. Тифлисъ 12 Декабря 1878 г. Типографія Меликова. გამომცემ. ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი.